

Wojewoda Zachodniopomorski

Znak: WZPS-3.431.3.1.2024.IS

Szczecin, 11.12.2025 r.

Pan
Marcin Kowalski
Dyrektor
Centrum Usług społecznych
w Szczecinie

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1065) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 11–15 marca 2024 r kontrolę kompleksową w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie (obecnie Centrum Usług Społecznych w Szczecinie, na podstawie uchwały Nr X/217/25 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 marca 2025 r. – w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym stosowana jest nazwa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zgodna ze stanem na dzień kontroli).

Czynności kontrolne prowadzone były w siedzibie kontrolowanej jednostki. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli. Zakres kontroli obejmował realizację zadań powiatu wynikających z art. 19, art. 20 i art. 112 ustawy o pomocy społecznej, strukturę organizacyjną jednostki oraz kwalifikacje zawodowe pracowników.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 19 września 2025 r., przedstawiam Panu wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami¹.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w okresie objętym kontrolą, działał w kilku lokalizacjach, zapewniając dostępność dla osób z niepełnosprawnościami w większości placówek; część budynków wymaga dostosowania, w oparciu o Statut oraz Regulamin Organizacyjny, które określały zdania realizowane z zakresu pomocy społecznej.

Dyrektor oraz pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie posiadali kwalifikacje określone odpowiednio w art. 122 ust. 1 oraz w art. 116 ust. 1 i art. 156 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 112 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej MOPR w Szczecinie koordynował realizację strategii, o której mowa w art. 19 pkt 1 ww. ustawy. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin do roku 2027” zawierała wszystkie elementy wymagane przez art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej w brzmieniu obowiązującym w dniu jej sporządzenia.

Miasto Szczecin realizowało, określone w art. 19 pkt 2 u.p.s., zadanie własne w zakresie prowadzenia poradnictwa specjalistycznego dla osób, znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych.

W dwóch sprawach dotyczących pomocy na kontynuowanie nauki decyzje wydano po terminie oraz błędnie wskazano organ wydający decyzję zamiast Prezydenta Miasta, co narusza przepisy k.p.a. Powyższe odzwierciedlono w protokole na str. 13 – 14.

W zakresie pomocy w integracji ze środowiskiem, zgodnie z art. 19 pkt 7 ustawy o pomocy społecznej, wsparciem objęto dwie osoby. Otrzymały one pomoc finansową na kontynuowanie nauki, poradnictwo specjalistyczne, a jedna z nich dodatkowo skierowanie do mieszkania treningowego. Działania były zgodne z przepisami i adekwatne do potrzeb.

W okresie objętym kontrolą MOPR w Szczecinie realizował indywidualne programy integracji cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą. Analiza sprawozdania rocznego wykazała jednak rozbieżności w danych dotyczących statusu cudzoziemców, co skutkowało pouczeniem Dyrektora MOPR o konieczności wzmożenia nadzoru nad rzetelnością wprowadzania informacji do systemu CAS.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

W 2023 r. pomocą objęto 80 osób w 42 rodzinach, a w 2024 r. – do dnia kontroli – 26 osób w 15 rodzinach. Kontrola dokumentacji 30 rodzin potwierdziła, że pomoc była przyznawana zgodnie z przepisami, jednak stwierdzono nieprawidłowości, m.in.: błędne oznaczenie organu wydającego decyzje, brak wskazania celu pomocy w jednej sprawie oraz brak końcowej oceny integracji w dwóch przypadkach. Postępowania administracyjne były często przedłużane ponad terminy określone w art. 35 k.p.a., a przyczyny wskazywane w zawiadomieniach nie zawsze odpowiadały rzeczywistemu stanowi faktycznemu. Stwierdzono również błędy w stosowaniu procedur, w tym właściwego stosowania przepisów k.p.a. przy brakach formalnych, rzetelnego dokumentowania postępów integracji oraz zapewnienia, aby decyzje administracyjne były wydawane terminowo i zgodnie z obowiązującymi regulacjami. Powyższe wskazano w protokole na str. 17-19.

W kontrolowanym okresie Miasto Szczecin prowadziło trzy domy pomocy społecznej o profilu dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych przy ul. Kruczej i ul. Romera oraz dla osób przewlekle psychicznie chorych przy ul. Broniewskiego.

W 2023 r. przyjęto odpowiednio 76 osób i 97 osób oraz 4 osoby. Na listach osób oczekujących, na koniec 2023 r. było odpowiednio 44 osoby i 54 osoby oraz 39 osób. Natomiast na dzień 11 marca 2024 r., na umieszczenie w DPS oczekiwało odpowiednio: 36 osób i 51 osób oraz 33 osoby. Dodatkowo w Mieście Szczecin działały dwa DPS prowadzone przez Instytut Medyczny im. Jana Pawła II, do których MOPR nie prowadzi list osób oczekujących. Miasto posiada porozumienia ramowe umożliwiające kierowanie mieszkańców do ww. DPS, gdy brakuje wolnych miejsc. W razie braku miejsc proponowano umieszczenie w innych placówkach.

Zbadana dokumentacja sześciu losowo wybranych osób potwierdziła kompletność podstaw do udzielenia pomocy i realizację umieszczeń w terminie do 30 dni od wydania decyzji. Jednocześnie stwierdzono wykonanie jednej decyzji przed jej uprawomocnieniem (bez zrzeczenia się prawa do odwołania i bez rygору natychmiastowej wykonalności). Dyrektorowi MOPR w Szczecinie w ww. zakresie udzielono pouczenia.

W kontrolowanym okresie, zgodnie z art. 19 pkt 11 u.p.s. Miasto Szczecin zapewniało miejsca w mieszkaniach treningowych i wspomaganych.

Powiat prowadził 11 mieszkań treningowych. Dodatkowo Miasto Szczecin zlecało innym podmiotom zadanie z pomocy społecznej, w zakresie prowadzenia 2 mieszkań

treningowe i 3 mieszkań wspomaganych. Łącznie z pomocy w formie pobytu w tych mieszkaniach skorzystało 85 osób. Nie stwierdzono nieprawidłowości co do zasadności przyznania świadczenia.

W 8 badanych decyzjach (kierujących i ustalających odpłatność) błędnie wskazano Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie jako organ wydający.

W okresie objętym kontrolą w mieszkaniu chronionym treningowym przebywała jedna osoba, usamodzielniony wychowanek po opuszczeniu MOW (art. 88 u.p.s.), objęta pomocą na podstawie decyzji administracyjnych znak:

DZ.624509.6942-009660.2023.ASz z 31.03.2023 oraz

DZ.624509.6242-015435.2023.ASz z 24.05.2023. Osoba ta została wykazana w sprawozdaniu MRPiPS-03 w dziale dotyczącym uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, jednak w badanych decyzjach nie odzwierciedlono wyraźnie, że pomoc przyznano na podstawie art. 88 ustawy o pomocy społecznej. W sprawach zakończonych ww. decyzjami, na kwestionariuszach rodzinnych wywiadów środowiskowych nie wskazano daty ich przeprowadzenia.

W toku kontroli stwierdzono rozbieżności między liczbą osób korzystających z mieszkań treningowych wykazaną w sprawozdaniu MRiPS-06 a liczbą osób ujętych w sprawozdaniu MRPiPS-03. Poproszono Dyrektora MOPR o wyjaśnienie, który wskazał, że mieszkania treningowe funkcjonują jako zadania gminne, a nie powiatowe, co spowodowało błędne zaklasyfikowanie ich w Dziale 1B sprawozdania MRiPS-06.

Dyrektor zobowiązał się do skorygowania danych w sprawozdaniu MRiPS-06 za 2023 r. Jednocześnie wskazane uchybienia świadczą o niedostatecznym nadzorze nad sporządzaną dokumentacją oraz danymi wprowadzanymi do systemu CAS.

W związku z powyższymi uchybieniami pouczono Dyrektora o konieczności wzmożenia nadzoru nad dokumentacją prowadzoną w postępowaniach administracyjnych oraz nad poprawnością danych w CAS.

W okresie objętym kontrolą Miasto Szczecin, w ramach zadań powiatu nie prowadziło domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Dyrektor złożył wyjaśnienie, wraz z kopią pisma z informacją o sposobie zapewnienia pomocy matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, które przyjęto.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie funkcjonował Dział Interwencji Kryzysowej z siedzibą przy ul. Boh. Warszawy 27, pełniący zadania ośrodka interwencji kryzysowej określone w art. 19 pkt 12 u.p.s. Do głównych zadań DIK należało udzielanie wsparcia ofiarom przemocy i osobom w sytuacjach kryzysowych,

organizowanie systemu wsparcia i samopomocy, współpraca z instytucjami, prowadzenie krótkoterminowej terapii i specjalistycznego poradnictwa oraz inicjowanie i koordynacja interwencji. DIK zapewniał także doraźne, całodobowe schronienie w Hostelu przy ul. Powstańców Wielkopolskich 34, który dysponuje 9 pokojami (21 miejsc noclegowych); tryb przyjmowania określa regulamin wynikający z zarządzenia Dyrektora MOPR. W 2023 r. z usług DIK skorzystało 1 460 osób, z czego 56 osób otrzymało schronienie w Hostelu; od 1 stycznia 2024 r. do dnia kontroli DIK udzielił pomocy 349 osobom, a schronienie w Hostelu zapewniono 11 osobom. Dział Interwencji Kryzysowej realizował szeroki zakres działań pomocowych i interwencyjnych.

Mieszkańcy miasta mogą uzyskać informacje o prawach i uprawnieniach z zakresu pomocy społecznej w komórkach organizacyjnych MOPR (m.in. rejonowe ośrodki pomocy rodzinie, Dział Pomocy Osobom Bezdomnym, Punkt Konsultacyjny, kancelaria główna oraz sekretariat Dyrektora) oraz w Wydziale Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin. Zakres udzielanych informacji obejmuje w szczególności informacje prawne, w tym rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz informacje o instytucjach pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie kadra uczestniczyła w 60 szkoleniach, a dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej odbyło się 11 spotkań doradczych. Jednocześnie ustalono, że nie zorganizowano szkoleń ani doradztwa metodycznego dotyczącego Kodeksu postępowania administracyjnego oraz ustawy o pomocy społecznej. Brak tych szkoleń miał praktyczne konsekwencje, m.in. wydłużenie postępowań administracyjnych przy przyznawaniu pomocy w ramach indywidualnych programów integracji, błędy przy ustalaniu organu wydającego decyzje oraz nieprawidłowości przy przyznawaniu pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki.

MOPR w Szczecinie realizował w kontrolowanym okresie działania odpowiadające na potrzeby mieszkańców, w tym programy osłonowe. W ramach Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami wsparcie otrzymało 1882 osób w 2023 r. i 1137 osób w 2024 r. do dnia kontroli. Prowadzono też program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” (2023), który zapewniał codzienną pomoc osobom z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz dzieciom wymagającym stałej opieki. Działała „Opieka wytchnieniowa” (2023),

oferująca czasową pomoc dla rodzin i opiekunów sprawujących całodobową opiekę nad dziećmi i dorosłymi z niepełnosprawnościami.

W okresie poddanym kontroli MOPR przygotował ocenę zasobów pomocy społecznej na podstawie lokalnej sytuacji (m.in. infrastruktury, kadry, działań NGO i wydatków). Zgodnie z przepisami taka ocena co roku trafia do rady gminy/powiatu do 30 kwietnia, a do sejmiku województwa do 30 czerwca. W badanym okresie dokument został przekazany Radzie Miasta Szczecin oraz Sejmikowi Województwa.

W kontrolowanym okresie w Szczecinie funkcjonowały trzy Środowiskowe Domy Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wszystkie ośrodki są zadaniem gminy, dlatego sposób kierowania do ŚDS nie był poddany ocenie.

MOPR w Szczecinie realizował zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej opisanych w protokole (str. 28), ukierunkowane na ochronę poziomu życia i rozwój specjalistycznego wsparcia. Dodatkowo prowadził programy należące do zadań gminy, które nie były przedmiotem tej kontroli, więc ich realizacja nie podlegała ocenie. Innymi słowy: obowiązkowe programy rządowe były wdrażane, a gminne działania toczyły się równolegle poza zakresem badania.

MOPR w Szczecinie wykorzystywał system teleinformatyczny do przygotowania sprawozdań, które przekazywano do Wojewody Zachodniopomorskiego przez Centralną Aplikację Statystyczną, zgodnie z terminami wyznaczonymi przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Jednocześnie w sprawozdaniu MRiPS-06 za 2023 r. stwierdzono błędy wskazane w protokole.

Zgodnie z art. 112 ust. 12 u.p.s., w kontrolowanym okresie, MOPR w Szczecinie składał coroczne sprawozdanie z działalności oraz wykaz potrzeb. Sprawozdanie za 2022 r. przekazano Radzie Miasta 18 września 2023 r., a dokument za 2023 r. był w trakcie przygotowania podczas kontroli.

Zgodnie z art. 112 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie realizował zadanie w zakresie sprawowania nadzoru nad działalnością specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej. Jednostka przygotowała również plany kontroli na lata 2023–2024 w ww. zakresie.

W MOPR w Szczecinie obowiązywało Zarządzenie Nr 45/2019 określające zasady rozpatrywania skarg i wniosków. Skargi ewidencjonowano w prowadzonym przez

wyznaczonego pracownika rejestrze. W 2023 r. wpłynęło 16 skarg, a w 2024 r. do dnia kontroli – 4 skargi. Dokumentacja skarg była kompletna i prowadzona zgodnie z terminami wynikającymi z k.p.a. Nie przeprowadzono szczegółowej analizy poszczególnych spraw, ponieważ nie dotyczyły one zadań powiatu.

W odniesieniu do wskazanych w treści protokołu uchybień niemających wpływu na przyznanie świadczenia oraz w stosunku, do których Dyrektorowi udzielono instruktażu w dniu kontroli, nie sformułowano zaleceń pokontrolnych.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialny jest Pan Marcin Kowalski, który w kontrolowanym okresie pełnił funkcje Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie - aktualnie Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Szczecinie.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

zalecam:

zalecenia zwykłe:

w obszarze decyzji:

1. sporządzać decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami określonymi w art. 107 § 1 k.p.a., w tym właściwe oznaczanie organu wydającego decyzje administracyjne.
Termin realizacji: niezwłocznie po otrzymaniu zaleceń pokontrolnych w trybie ciągłym,
2. zapewnić wydawanie decyzji administracyjnych w terminach określonych w art. 35 k.p.a. i ograniczyć praktykę przedłużania postępowań poprzez właściwe stosowanie art. 64 k.p.a. dotyczących braków formalnych - w zakresie udzielania pomocy cudzoziemcom w ramach indywidualnych programów integracji.
Termin realizacji: niezwłocznie po otrzymaniu zaleceń pokontrolnych w trybie ciągłym,
3. zgodnie z art. 36 k.p.a. przyczyny zwłoki w prowadzeniu postępowania administracyjnego uzasadniać wyczerpująco i zgodnie ze stanem rzeczywistym, w celu realizacji zasady dążenia do prawdy obiektywnej, wyrażonej w art. 7 k.p.a.
Termin realizacji: niezwłocznie po otrzymaniu zaleceń pokontrolnych w trybie ciągłym,

w obszarze prowadzenia postępowań:

1. uzupełniać dokumentację postępowań, w sprawach o udzielenie pomocy w ramach realizowanego indywidualnego programu integracji, o wszystkie wymagane elementy, tj. daty wywiadów środowiskowych.

Termin realizacji: niezwłocznie po otrzymaniu zaleceń pokontrolnych w trybie ciągłym,

w obszarze dokumentacji MOPR:

1. sporządzanie notatek służbowych, w końcowej ocenie postępów w procesie integracji cudzoziemca, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom.

Termin realizacji: niezwłocznie po otrzymaniu zaleceń pokontrolnych w trybie ciągłym,

w obszarze podnoszenia kwalifikacji zawodowych:

1. zapewnić pracownikom socjalnym, prowadzącym postępowania administracyjne w sprawach o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej, udział w cyklicznych szkoleniach podnoszących kwalifikacje w zakresie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, zgodnie z art. 119 ust. 2 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z upoważnienia

Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski